

Datum

2020-06-02

Vår referens

Eva Nilsson Lundqvist

Stadsjurist

Eva.Lundqvist@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Samverkan med Lunds kommun angående färdtjänst TN-2020-1513

Sammanfattning

Lunds kommun har genom sin tekniska nämnd fattat beslut att ge Lunds tekniska förvaltning i uppdrag att utröna huruvida intresse föreligger från Malmö stads sida att tillsammans utreda en gemensam beställningscentral i kommunal avtalssamverkan.

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att uppdra åt fastighets- och gatukontoret att, i samråd med serviceförvaltningens enhet serviceresor, genomföra fördjupad utredning avseende om, och i vilka former, kommunal avtalssamverkan avseende en gemensam beställningscentral för färdtjänst mellan Malmö och Lunds kommuner skulle kunna ske.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse TN 200612 Samverkan med Lunds kommun angående färdtjänst
- Tjänsteskrivelse Lund 2020-04-15 framtida organisation och upphandling av färdtjänsten
- Bilaga tjänsteskrivelse Lund 2020-04-15 sammanställning av alternativ
- Protokoll 2020-04-15 Lunds tekniska nämnden

Beslutsplanering

Tekniska nämnden 2020-06-12

Beslutet skickas till

Serviceförvaltningen

Ärendet

I 4 §, lag om färdtjänst anges att kommunens uppgifter enligt lagen fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer. Och att kommunen får, efter överenskommelse med regionen, överlåta sina uppgifter enligt lagen till den regionala kollektivtrafikmyndigheten, nedan kallad regional huvudman, i länet.

Om ex Malmö kommun skulle välja att överlåta fullgörandet av uppgifter som ankommer på kommunen i färdtjänstlagstiftningen till den regionale huvudmannen innebär det att de regelverk och den taxa som därefter gäller för de färdtjänstberättigade i kommunen blir Skånetrafikens

regelverk och taxa. Det yttersta ansvaret bibehålls dock alltid av kommunen. Kommunen har alltjämt kvar det övergripande ansvaret i förhållande till kommuninvånarna, d v s de uppgifter som idag åvilar tekniska nämnden. När kommunen har överlämnat fullgörandet av uppgifterna till Skånetrafiken, det faktiska utförandet och myndighetsansvaret d v s de uppgifter som idag åvilar servicenämnden, är det Skånetrafikens ansvar att fullgöra dessa uppgifter. Den dag huvudmannen skulle välja att inte längre fullgöra uppgifterna återgår ansvaret omgående till kommunen.

2011/2012 erbjöds kommuner i sydvästra Skåne att överlåta sina uppgifter inom färdtjänsten till Skånetrafiken. Ett antal kommuner, inklusive Malmö och Lund, valde att tacka nej. I skrivandets stund har 25 kommuner i Skåne överlåtit fullgörandet av kommunens uppgifter inom färdtjänsten till Skånetrafiken.

Under 2017 genomfördes ca 1 700 000 färdtjänstresor i Skåne¹. Av dessa resor genomförde Malmö stad ca 720 000, ca 42 %, Lunds kommun ca 115 000, ca 7 %. Antalet färdtjänstresor som genomförs i Malmö och Lund utgjorde således 2017 ca 49 % av alla färdtjänstresor inom regionen. Skånetrafiken utförde 38 % av färdtjänstresorna för de 25 kommunerna och resterande 13 % utfördes av de sex kommuner som, förutom Malmö och Lund, inte överlåtit sina uppgifter till Skånetrafiken.

För en kommun som inte önskar att avhända sig hanteringen av färdtjänsten (som ett samlat begrepp) till den regionala huvudmannen innebär det inte att ytterligare samverkansmöjligheter med andra parter är uteslutna. I kommunallagens 9 kapitel har införts särskilda regler om kommunal avtalssamverkan. Argumenten för den kommunala avtalssamverkan står att finna i SOU 2017:77; *En generell rätt till kommunal avtalssamverkan* och utredningens förslag gick i princip ograverade igenom till nu gällande lagstiftning.

En kommun eller ett landsting får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller ett annat landsting (avtalssamverkan). Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet i 2 kap. 1 § kommunallagen på anknytning till kommunens eller landstingets område eller dess medlemmar (9 kap. 37 § kommunallagen). Orsaker till att använda sig av samverkansavtal kan vara önskan om att kunna använda specialistkompetens hos en kommun i en annan kommun mot ersättning eller att samordna tjänster som två eller flera kommuner kan använda sig av.

Själva utförandet av färdtjänsten (transporterna) är regelmässigt upphandlat i kommuner, och syftet med ändringarna i kommunallagen är inte att påverka möjligheterna till detta. Avtalssamverkan måste röra sig om allmännyttiga tjänster/uppdrag som exv. myndighetsutövning. Det ska också vara en verklig samverkan och finnas ett ömsesidigt intresse av samverkan. Alltså får det inte röra sig om rena s.k. beställare/utförarförhållanden. Självkostnadsprincipen måste upprätthållas och huvudsyftet med avtalssamverkan får inte vara vinstsyfte. Mycket tydliga begränsningar finns i upphandlingslagstiftningen och i reglerna om offentlig säljverksamhet, det senare vilket regleras i 3 kap. 27 § konkurrenslagen.

Malmö stad har en beställningscentral– d v s en särskild trafikövervakningscentral – en sektion under enheten Serviceresor inom serviceförvaltningen. Beställningscentralen bokar färdtjänstresor med specialfordon (liggande bår och s.k. rullstolstaxi). Beställningscentralen har

¹ Trafikanalys, statistik färdtjänst 2017

också haft i uppdrag att för Skånetrafikens räkning boka sjukresor åt regionen. 2017 beslöt kollektivtrafiknämnden i Region Skåne att från och med våren 2018 skulle man stegvis ta tillbaka beställningscentraluppdraget. Sedan 2020-04-01 har Skånetrafiken också tagit hem uppdraget från Malmö stad. (Sedan tidigare var det aviserat att uppdraget inte skulle avslutas före 2020-06-01.)

Lunds kommun har genom sin tekniska nämnd fattat beslut att ge Lunds tekniska förvaltning i uppdrag att utröna huruvida intresse föreligger från Malmö stads sida att tillsammans utreda en gemensam beställningscentral i kommunal avtalssamverkan. Ett samarbete mellan kommunerna skulle, enligt Lunds tekniska nämnd, ha förutsättning att ge motsvarande fördelar som en överlåtelse till Skånetrafiken utan att ge upp möjligheten att påverka utvecklingen och utan att ge upp egen myndighetsutövning/handläggning. Genom att samverka i en lokalt förankrad beställningscentral skulle båda kommunerna kunna dra nytta av lokalkännedom, bättre språkförståelse och en samlad kompetens. Ett samarbete i avtalsuppföljningshänseende skulle också kunna medföra besparingar.

En opartisk juridisk genomlysning behöver göras för att säkerställa att samarbetet i kommunal avtalssamverkan inte skulle vara att betraktas som upphandlingspliktigt enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). En sådan genomlysning bör införskaffas gemensamt med Lunds kommun. Om genomlysningen kommer fram till att det inte finns några juridiska hinder för en avtalssamverkan bör också fördjupad utredning ske som mer ingående beskriver hur ett sådant samarbete skulle utformas och förslag läggas fram för nämnderna parallellt att besluta om.

I utarbetande av denna tjänsteskrivelse har samråd skett med Serviceresor, serviceförvaltningen. Enligt uppgift från serviceförvaltningen är informationsärende till servicenämnden rörande frågan beräknat att behandlas på sammanträde 16 juni.

Ansvariga

Håkan Thulin Avdelningschef

Anna Bertilson Direktör